

Mukhit SYDYKNAZAROV

Astana, Kazachstan

Kazachstan jako obecny przewodniczący OBWE – rok 2010: nowa rola średnich państw w podejmowaniu globalnych decyzji strategicznych na podstawie konsensusu

Kazachstan z powodu swojego położenia geograficznego i wielkości terytorium nie może zajmować pozycji neutralnej wobec współczesnych wyzwań, dlatego czynny udział w zapewnieniu bezpieczeństwa globalnego jest nieodzowną koniecznością kształtującą zewnętrzną atmosferę sprzyjającą rozwojowi wewnętrznemu naszego państwa.

W swoim artykule programowym *Los i Perspektywy OBWE. Kazachstan wstępuje w fazę przewodnictwa tej organizacji międzynarodowej*¹ Nursułtan Nazarbajew wysunął tezę o tym, iż we współczesnej architekturze stosunków międzynarodowych wzrosła rola „średnich państw” (medium-sized states). Aktualizacja tego pojęcia politologicznego jest związana z tym, że Kazachstan jest zaliczany do państw średniej wielkości, które stanowią większość państw na świecie. Biorąc pod uwagę stale obserwowaną tendencję permanentnego zderzania się interesów globalnych graczy – tak zwanych „wielkich mocarstw” wchodzących w skład stałych członków Rady Bezpieczeństwa ONZ posiadających broń jądrową; coraz bardziej aktywną politykę następnej grupy państw tradycyjnie zaliczanych do regionalnych mocarstw w Azji – Japonii, Turcji, Iranu, Korei Południowej w stosunku do Azji Centralnej z jej ogromnymi zasobami węglowodorowymi – ropy naftowej, gazu, innych strategicznych materiałów i surowców, w celu zapewnienia długoterminowego industrialno-przemysłowego wzrostu gospodarczego, średnie państwa zmuszone są do wzmoczonych wysiłków na rzecz budowy bardziej bezpiecznego i stabilnego świata.

Ich rolę we współczesnych stosunkach międzynarodowych można porównać do roli małego i średniego biznesu w budowaniu efektywnej i stabilnej gospodarki: podmioty małego i średniego biznesu są podstawą gospodarki każdego państwa oraz stabilności systemu politycznego i wartości demokratycznych, wytwarzając do 80% PKD. Im większa i bardziej zjednoczona jest klasa średnia składająca się między innymi z właścicieli podmiotów gospodarczych, firm małego i średniego biznesu, tym bardziej dynamiczne są procesy reformowania gospodarki, budowania prawdziwie obywatelskiego społeczeństwa.

Właśnie klasa średnia jest najmniej zainteresowana kataklizmami społecznymi, rewolucjami, dlatego że ma coś do stracenia i z tego względu kieruje się wartościami demokratycznymi oraz ewolucyjną drogą rozwoju. Biorąc udział w przekształceniach gospodarczych mały i średni biznes znacznie szybciej i bardziej efektywnie szuka i wdraża innowacyjne technologie i metody.

Jednym z podstawowych problemów małych i średnich państw jest kwestia posiadania informacji na temat osiągnięć w prowadzonej polityce. Wyobrażenia o tych osiągnięciach z re-

¹ N. Nazarbajew, *Los i Perspektywy OBWE. Kazachstan wstępuje w fazę przewodnictwa w tej organizacji międzynarodowej*, „Izwestija” 28.01.2010, <http://www.izvestia.ru/politic/article3137830/>.

guły charakteryzują się brakiem lub zniekształceniem informacji, do tego dodawane są stare, ukształtowane w ciągu kilku pokoleń, albo nowe, wykreowane za pośrednictwem środków masowego przekazu i kampanii PR stereotypy. W prowadzeniu dyplomacji społecznej małe i średnie państwa spotykają się z szeregiem problemów, które są odmienne, niż problemy dużych albo regionalnych mocarstw. Są one ciągle zmuszane do dokładnego określania swoich pozycji w tej, czy innej sferze zagadnień, przy tym zmuszone są robić to, zwracając na siebie uwagę w pozytywnym sensie tego pojęcia. Małe i średnie państwa z coraz większym powodzeniem zdobywają międzynarodowe uznanie w różnych dziedzinach, z reguły jednocześnie swoje wysiłki w kilku kierunkach, nawet *sama logika rozwoju globalnego wymaga zwiększenia roli średnich państw, które stanowią większość we współczesnym świecie... rola średnich państw powinna polegać na dążeniu do podjęcia globalnych decyzji strategicznych na podstawie konsensusu*².

Jeżeli przyjrzymy się państwom – „trójki” OBWE, to również zauważymy wskazaną tendencję, coraz częściej na jej czele stoją średnie państwa: Finlandia, Grecja, Kazachstan, następna będzie Litwa.

Postawione cele Kazachstan będzie konsekwentnie realizował nie tylko w ramach OBWE, występując w charakterze kontynuatora ukształtowanych tradycji i zapewniając odpowiednią ciągłość przewodnictwa greckiego, ale również w trakcie przyszłego przewodnictwa w takich organizacjach, szereg których został utworzony z inicjatywy samego Kazachstanu, zawsze wyróżniającego się swoimi inicjatywami międzynarodowymi. Przy tym wiele z nich już dawno i skutecznie jest realizowanych w OBWE. Jest to Konferencja o Współdziałaniu i Środkach Budowy Zaufania w Azji (Conference on Interaction and Confidence Building Measures in Asia – CICA)³, Szanghajska Organizacja Współpracy (Shanghai Cooperation Organisation – SCO), Euroazjatycka Wspólnota Gospodarcza (EAWG, Eurasian Economic Community – EAEC or EurAsEC), Organizacja Konferencji Islamskiej (OKI, Organisation of the Islamic Conference – OIC) oraz Międzynarodowa Organizacja Kultury Turkskiej, Stała Rada Ministrów Kultury Międzynarodowej Organizacji Państw Turkojęzycznych (International Organization of Turkic Culture – TURKSOY).

Wiele średnich państw odnoszących sukcesy stało się przykładem osiągnięcia pozycji konsekwentnego pośrednika międzynarodowego w uregulowaniu problemów, co daje tym państwom odpowiednie przywileje w sprawach międzynarodowych. W naszym przypadku Kazachstan ponadto prezentuje w większości z przedstawionych pozycji ogromne doświadczenie: w świecie wysoko oceniane są decyzje przywódcy kazachskiego o rezygnacji ze spuścizny jądrowej, zamknięcia drugiego co do wielkości na świecie poligonu nuklearnego w Semipałatyńsku oraz przyłączenia się do układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej. Kazachstan słusznie stanowi przykład odpowiedzialnej polityki w kierunku zasad efektywnego funkcjonowania układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej i rozbrojeniu jądrowym. Dzień 29 sierpnia z inicjatywy Kazachstanu został ogłoszony przez ONZ jako Międzynarodowy Dzień Działań Przeciwko Testom Nuklearnym.

² Ibidem.

³ Obecnie CICA jest organizacją, w skład której wchodzi 20 przodujących państw Azji o łącznym PKD ponad 10,5 bilionów dolarów, łącznej powierzchni terytorium członków Konferencji 33,8 mln km², około 89% całego terytorium regionu Azjatyckiego i 72% terytorium całego kontynentu Euroazjatyckiego. Na terytorium CICA zamieszkuje ponad 2,8 mld ludzi, co stanowi 45% całej populacji globu ziemskiego. CICA już stała się realnym czynnikiem w stosunkach międzynarodowych i wnosi znaczący wkład w osiągnięcie współdziałania i zaufania na kontynencie azjatyckim. W perspektywie to właśnie na obszarze OBWE oraz CICA może zostać ukształtowany wspólny transkontynentalny system zapewnienia bezpieczeństwa.

Kazachstan stał się członkiem Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie w styczniu 1992 roku, w 2003 roku ogłaszając chęć objęcia przewodnictwa OBWE i już w 2010 r. obejmując przewodnictwo tej cieszącej się autorytetem organizacji. W Madrycie w grudniu 2007 roku wszystkie 56 państw – członków OBWE jednogłośnie podjęły historyczną decyzję o objęciu przewodnictwa przez Republikę Kazachstan w 2010 roku. W ten sposób nasza Republika stała się pierwszym krajem świata turkского „na wschód od Wiednia” z przeważającą liczbą ludności muzułmańskiej, który objął przewodnictwo największej na świecie struktury regionalnej. Od samego początku negocjacji na temat możliwego przewodnictwa Kazachstanu, członkowie OBWE wyrażali dwa przeciwstawne zdania, w opinii jednej z nich ciężar odpowiedzialności przewodnictwa będzie dla Republiki Kazachstan bodźcem do przeprowadzenia bardziej aktywnych reform politycznych, inni twierdzili, że Kazachstan nie spełnia wszystkich standardów OBWE.

W tej sytuacji Kazachstan jest nastawiony na maksymalny wysiłek w celu potwierdzenia i umocnienia swojej pozycji na arenie międzynarodowej. W związku z tym w Republice Kazachstan został przyjęty plan działań dokładnie odzwierciedlony w opracowanym przez MSZ i zatwierdzonym przez Prezydenta Nursułtana Nazarbajewa Programie państwowym na lata 2009–2011 „Droga do Europy”⁴.

Droga Republiki Kazachstan do objęcia tej funkcji wymagała podjęcia dużych starań. Kontakty personalne i przyjacielskie stosunki przywódcy Kazachstanu z wybitnymi przedstawicielami elit politycznych państw – członków OBWE również przyczyniły się do pozytywnego rozstrzygnięcia. Tym niemniej analitycy nie umniejszają roli dyplomacji krajowej. Ich zdaniem, właśnie dyplomacja kazachska, pomimo obiektywnych i subiektywnych trudności konsekwentnie popierała zgłoszenie objęcia przewodnictwa OBWE. Nie jest tajemnicą, że wraz ze znaczącym poparciem, zgłoszenie Kazachstanu objęcia przewodnictwa politycznego OBWE spotkało się z określonym sceptycyzmem niewielkiej, ale wpływowej grupy państw. Pomimo formalnych pretensji powstawały próby połączenia problematyki OBWE z innymi kwestiami, które faktycznie nie miały żadnego związku ze sprawą.

W tej skomplikowanej sytuacji, w warunkach braku czasu, kazachski resort spraw zagranicznych zdołał osiągnąć postawiony cel poprzez dwu- i wielostronne negocjacje przy całkowitym zachowaniu interesów narodowych. W ten sposób nie sprawdziły się prognozy „eurosceptyków” przepowiadających brak konsensusu co do kandydatury Kazachstanu, a także ostry kryzys wewnątrz OBWE z powodu braku zgody pomiędzy „starymi” i „nowymi” członkami. Jak trafnie zauważył ekspert D. Satpajew, *decyzja wielu przedstawicieli Zachodu co do poparcia kandydatury Kazachstanu stanowiła uwidocznienie tego, iż ... nie ma sensu spychanie państw postradzieckich na peryferie życia politycznego, nadając im etykiety krajów „niedemokratycznych”*. *Po drugie, istniała obawa niektórych państw europejskich oraz USA, iż odmowa Kazachstanowi rzuci go w objęcia Rosji i Chin. Jest to wyraźne uproszczenie, biorąc pod uwagę to, iż Astana, w odróżnieniu chociażby od Taszkientu, nie lubi wykonywać gwałtownych ruchów w swojej polityce zagranicznej, szybko zmieniając partnerów. Przy tym wiele państw zachodnich nie chciałoby zepsuć swoich relacji z Kazachstanem, przede wszystkim z powodu swoich nieukrywanych interesów energetycznych. I nie tak dawno Kazachstan podpisał z Komisją Europejską memorandum o wzajemnym zrozumieniu w dziedzinie energetyki*⁵.

⁴ Program państwowy Republiki Kazachstan „Droga do Europy” na lata 2009–2011, Dekret Prezydenta Republiki Kazachstan z dnia 29 sierpnia 2008 roku, Nr 653.

⁵ D. Satpajew, *Kazachstan za sterem OBWE*, <http://www.rian.ru/analytics/20100118/205104921.html>

Niewątpliwie jest i to, że również dla OBWE przewodnictwo naszego kraju ma wiele plusów. Jak zauważyła badaczka A. Chamzajewa: *Należy wziąć pod uwagę fakt, iż wpływ i popularność OBWE na terytorium WNP znacząco osłabły, w tym czasie, gdy inne struktury regionalne, takie jak Szanghajska Organizacja Współpracy, Konferencja o Współdziałaniu i Środkach Budowy Zaufania w Azji oraz Euroazjatycka Wspólnota Gospodarcza cieszą się powodzeniem i są konkurentami OBWE w regionie.*

Kazachstan, jako wpływowy gracz regionalny, może odegrać znaczącą rolę, występując w charakterze pośrednika w nawiązaniu partnerskich stosunków pomiędzy istniejącymi organizacjami regionalnymi. Danie Kazachstanowi szansy na zaprezentowanie się jako aktywny i odpowiedzialny członek OBWE ma również istotne znaczenie symboliczne. Oczywiście jest, iż oddanie jednemu z krajów Azji Centralnej stanowiska przewodniczącego OBWE będzie dla innych państw regionu mocnym bodźcem w dalszej liberalizacji i reformacji politycznej ich systemów, w ten sposób włączając te państwa w bardziej ścisłą współpracę z Organizacją⁶.

Siła i słabość OBWE polega na tym, że członkami tej organizacji są zarówno państwa o trwałej demokracji, jak i państwa dopiero wchodzące na drogę stosowania prawdziwie demokratycznych standardów tak w polityce, jak i w gospodarce. Dlatego perspektywy OBWE dla państw–członków zależą również od tego, na ile postawione cele odpowiadają oczekiwaniom większości. Oczywiście OBWE nie powinna być kojarzona i wymieniana w wiadomościach wyłącznie w związku z wynikami monitoringu przeprowadzonych wyborów.

Współczesna historia i dynamika rozwoju OBWE pod wieloma względami jest powiązana z pojawieniem się segmentu azjatyckiego na obszarze jej odpowiedzialności z całą specyfiką historyczną narodów Azji Centralnej i Kaukazu. W takich warunkach europejska istota OBWE spotyka się ze stereotypami dialogu między cywilizacjami. Jednakże wysoki poziom kultury dialogu politycznego, który wykształcił się na przestrzeni dziesięcioleci pomiędzy krajami–członkami Organizacji oraz dążenie do poznania i zbadania nowych jej realiów doprowadziły do obiektywnego zrozumienia pozycji kazachskiej, która nawołuje do rezygnacji z ideologii przeciwstawiania się bloków, inercji i balastu niekończących się wzajemnych pretensji, całkowitej konsolidacji narodów OBWE, pokonywania barier dzielących obszar OBWE na segmenty.

Przewodnictwo Kazachstanu dąży do zapewnienia równowagi pomiędzy wszystkimi trzema „koszykami” działalności tej cieszącej się autorytetem Organizacji: wojskowo-politycznym (pierwszym); ekologiczno-gospodarczym (drugim); oraz humanitarnym (trzecim) wymiarami. Wyróżniane są także inne niewojskowe aspekty bezpieczeństwa (nowe wyzwania i zagrożenia), które tradycyjnie są bliższe pierwszego „koszyka” oraz kwestie pomiędzy tymi wymiarami, w większym lub mniejszym stopniu dotyczące kilku wymiarów. Kazachstańscy dyplomaci i politolodzy, opracowując harmonogram prac rozumieli, że przewodnictwo OBWE to nie tylko możliwości, ale i nowe geopolityczne ryzyka, które w sposób nieunikniony towarzyszą statusowi nowej republiki. I dość ostre dyskusje na temat szeregu problemów kluczowych w trakcie narady ministrów spraw zagranicznych OBWE z dnia 1–2 grudnia 2008 roku w Atenach, zgodnie z wynikami której Kazachstan oficjalnie przejął przewodnictwo po Grecji. Potwierdziło to prognozy, iż przewodnictwo będzie przebiegało w trudnych warunkach.

Dokładnie opracowany program przewodnictwa jest dość nasycony i zakłada przeprowadzenie ponad 200 różnych przedsięwzięć, między innymi tak duże, jak nieformalne spotkanie ministrów spraw zagranicznych, Konferencja na wysokim szczeblu na temat tolerancji i nie-

⁶ A. Chamzajewa, *W kwestii przewodnictwa Kazachstanu w OBWE w 2009 roku. Kazachstan w procesach globalnych*, Wydawnictwo Naukowe 2007, nr 3, s. 100.

dyskryminacji, Transazjatyckie forum parlamentarne Zgromadzenia Parlamentarnego OBWE oraz inne, a także ponad 30 wizyt obecnego przewodniczącego w większości krajów – członków OBWE.

W ramach swojego przewodnictwa Kazachstan, który nawiązał rzeczowe i konstruktywne stosunki ze wszystkimi państwami położonymi na wschód i zachód od Wiednia, założył ambitne cele zostania nie tylko aktywnym, lecz również skutecznym mediatorem pomiędzy stronami w sytuacjach konfliktowych, zbudowanie wspólnej architektury bezpieczeństwa, realizację „Procesu z Korfu”, rehabilitację i pomoc Afganistanowi. Oprócz tego Kazachstan proponuje włączyć do harmonogramu przyszłego szczytu sprawę opracowania Programu działań dotyczących zapewnienia porozumienia między przedstawicielami różnych narodowości i religii.

Jako pierwszy postradziecki i centralnoazjatycki kraj przewodniczący temu forum, Kazachstan uosabia nowe prądy i nadzieje. Kazachstan, zgodnie z postawionymi przed sobą celami, stał się właśnie tym krajem, który wziął na siebie misję generatora pomysłów, sprzyjających dynamicy i skuteczności decyzji OBWE. Posiada to zasadnicze znaczenie dla rozwoju OBWE jako międzynarodowej platformy zapewnienia bezpieczeństwa i zapobiegania konfliktom. W tym kontekście bardzo aktualna jest ogłoszona przez prezydenta Republiki Kazachstan Nutsułtana Nazarbajewa w artykule *Dla OBWE w stanie stagnacji niezbędny jest Szczyt* dewiza przewodnictwa składająca się z czterech „T” – „trust” (zaufanie), „tradition” (tradycja), „transparency” (transparentność) oraz „tolerance” (tolerancja). „Zaufanie” jest czymś, czego wszyscy potrzebujemy, i nie może być uważane, jako coś oczywistego w czasach dużych zmian historycznych. „Tradycje” oznaczają przywiązanie Kazachstanu do podstawowych zasad i wartości OBWE. „Transparentność” oznacza maksymalne otwarcie w stosunkach międzynarodowych, wolnych od „podwójnych standardów” i „linii podziału”, a także nastawienie się na konstruktywną współpracę w dziedzinie bezpieczeństwa. „Tolerancja” odzwierciedla wrastające znaczenie dialogu między przedstawicielami różnych kultur i cywilizacji⁷.

Przy tym należy sprecyzować, że Kazachstan liczy na udane przewodnictwo OBWE w 2010 roku, rozumiejąc pod pojęciem sukcesu nie tylko skuteczną obronę swoich interesów narodowych, ale również rozwój samej Organizacji na drodze skutecznej adaptacji do szybko zmieniających się warunków XXI wieku⁸.

Pierwsze kroki Kazachstanu na stanowisku przewodniczącego OBWE, zdaniem ekspertów, świadczą o poważnym przygotowaniu państwa do tej odpowiedzialnej misji. Analitycy międzynarodowi widzą dokładny, konkretny i tym samym ambitny program działań Kazachstanu. Spośród tych działań – usprawnienie skutecznego zarządzania największą na świecie wielostronną strukturą OBWE. Propozycja Prezydenta Kazachstanu przeprowadzenia Szczytu OBWE w 2010 roku w Astanie jest oceniana jako szansa dla Organizacji, która jest zdolna do nadania nowego impulsu w działalności struktury, również zebrała już pozytywne oceny. Jak zauważył w swoim wywiadzie dla kanału „Euronews” Prezydent Nazarbajew: *Proszę sobie wyobrazić, że w tym roku mija 11 lat od momentu, gdy po raz ostatni głowy państw OBWE spotkały się w Stambule. Jest to cała epoka. O czym to mówi? Jeżeli nie o stagnacji, to o kryzysie w OBWE, dlatego że podstawa porozumienia traci na tym, że przywódcy państw nie spotykają się. W ciągu tych 11 lat doszło do wydarzeń epokowych*⁹. Przygotowanie

⁷ N. Nazarbajev, *Summit needed for stagnant OSCE*, „The Washington Times”, January 14, 2010, <http://www.washingtontimes.com/news/2010/jan/14/summit-needed-for-stagnant-osce/>.

⁸ Ibidem.

⁹ Wywiad z Prezydentem Nazarbajewem na kanale, <http://ru.euronews.net/2010/01/15/nazarbayev-economy-first-then-politics/>.

i przeprowadzenie spotkania na szczycie jest najważniejszym zadaniem przewodnictwa. Dokładne zalecenie w sprawie zorganizowania Szczytu znajduje się już w dokumentach Rady Ministrów Spraw Zagranicznych w Atenach i zostało zatwierdzone w Wiedniu. Aktualizuje to na tym etapie proces doprecyzowania harmonogramu prac, a także akceptowanych i uzgodnionych przez wszystkie strony terminów przeprowadzenia Szczytu. Termin Szczytu zostanie dostosowany do rocznicy 35-lecia podpisania Aktu Końcowego w Helsinkach, 20-lecia Paryskiej Karty Nowej Europy oraz 65-lecia zakończenia drugiej wojny światowej. Zbieg wymienionych zdarzeń ma głęboko symboliczny charakter i nakłada szczególne zobowiązania na Organizację oraz jej obecnego Przewodniczącego.

Idea Szczytu OBWE została przedstawiona Radzie Bezpieczeństwa ONZ, gdzie uzyskała pozytywną opinię. Takie państwa jak Rosja, Francja, Włochy, Hiszpania, Austria, Turcja, Serbia, Słowenia, Białoruś, Uzbekistan i inne państwa – członkowie OBWE aktywnie popierają pomysł przeprowadzenia niniejszego Szczytu w Astanie.

Na stronach zagranicznych środków masowego przekazu jak refren brzmi teza o tym, że przewodnictwo Kazachstanu będzie bodźcem dla dalszego zbliżenia tego kraju do Europy i umocnienia demokratycznych standardów życia. Jest rzeczą oczywistą, iż przewodnictwo nakłada poważne obowiązki na państwo, łącznie z dynamiką rozwoju wewnątrzpolitycznego.

Posiadany przez Kazachstan status przewodniczącego największej regionalnej struktury daje wielokrotnie efekt polepszający pozytywny odbiór Kazachstanu w kręgach biznesowych i społecznych jako wskaźnika stabilności w regionie. Wnosi to również do Kazachstanu równowagę i specjalistyczne pojmowanie najbardziej aktualnych problemów polityczno-gospodarczych, bardziej skuteczne metody regulowania kompleksowych i trudnych procesów politycznych, rozwój potencjału kadrowego i ludzkiego.

Pierwszy Ambasador USA w Republice Kazachstanu William Courtney w swoim artykule w „New York Times” upublicznił swoją opinię w sprawie przewodnictwa Kazachstanu, zauważając, że *OBWE, która składa się z 56 członków prowadzi monitoring obszarów konfliktowych i sprzyja rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego wraz z wykonywaniem innych zadań. Organizacja ta również przewiduje, że członkowie powinni przestrzegać określonych standardów w sferze praw człowieka i demokracji. Kazachstan zrobił wiele dobrych kroków od momentu uzyskania niepodległości. Czy posiada moralne prawo i autorytet dyplomatyczny sprzyjający aby ten rok był owocny w OBWE zależy od tego, w jaki sposób będzie zarządzał i od poparcia, które uzyska*¹⁰. Zdaniem eksperta, Kazachstan może osiągnąć znaczące sukcesy w tym przypadku, jeżeli kraj zmobilizuje swoje siły oraz jeżeli inni członkowie OBWE zdecydują się mu pomóc. Courtney nazywa cennymi zasobami Kazachstanu jego bliskie stosunki z Rosją i sąsiadami w regionie Azji Centralnej, co mogłoby sprzyjać ugruntowaniu reputacji OBWE na terytorium WNP.

Słowa Pana Courtney są tym bardziej przekonujące, biorąc pod uwagę to, że Kazachstan historycznie utrzymuje szczerze i przyjazne stosunki ze wszystkimi państwami WNP, biorąc aktywny udział w wielu kluczowych i strategicznych projektach inwestycyjnych na terytorium większości z nich.

Zdaniem eksperta, kwestie bezpieczeństwa i współpracy gospodarczej są tymi obszarami, na których państwo osiągnęło znaczne sukcesy i może wnieść swój pozytywny wkład. Jak podkreśla dyplomata amerykański, *Zachód posiada ważne interesy bezpieczeństwa w Afgani-*

¹⁰ W. Courtney, *Kazakhstan and the O.S.C.E.*, „New York Times”, Published: January 20, 2010, <http://www.nytimes.com/2010/01/21/opinion/21iht-edcourtney.html>.

stanie, Azji Centralnej i na Kaukazie. Zagrożenia w tych regionach znajdują się w stadium wzrostu. Pierwszy priorytet Zachodu w OBWE polega na świadczeniu pomocy w rozwiązywaniu tych problemów wraz z poparciem dla Kazachstanu. Nazarbajew przekonuje osoby zajmujące wysokie stanowiska w Organizacji do podtrzymania jego inicjatywy co do przeprowadzenia Szczytu OBWE w Astanie pod koniec niniejszego roku. Przywódcy 56 państw nie zbierali się razem od ponad 10 lat, od 1999 roku, z tego powodu wzajemny brak zaufania w OBWE nasilił się, a zdolność do rozwiązywania problemów zmalała. Taki Szczyt byłby bardzo wskazany, jeżeli rzeczywiście pomoże OBWE zrobić krok w rozwiązywaniu skomplikowanych problemów¹¹.

Tego samego zdania jest ekspert Visintainer Ermanno – prezydent włoskiego centrum naukowo-politycznego „Vox Populi”¹², który zauważył, że Kazachstan ma prawo do postrzegania siebie jako prawdziwego mostu łączącego Azję z Europą i pokazania całemu światu, że wymiana zasobami energetycznymi jest nie tylko czynnikiem o znaczeniu ekonomicznym, ale również staje się środkiem wzmocnienia stosunków między wszystkimi narodami Eurazji... Właśnie charakter kompleksowy społeczeństwa kazachskiego jest jego najważniejszym wkładem w rozwój współczesnego świata i wszystkich krajów – członków OBWE. Kazachski model jest wzorem koegzystencji i współpracy pomiędzy przedstawicielami różnych narodów i religii. Pokazuje on nowe możliwości rozwiązywania wielu problemów wywołujących niezgodę na świecie. Ten model, który najwidoczniej jest bardziej efektywny, przedstawia sobą alternatywną odpowiedź na różnorodne pytania, z którymi spotykają się społeczeństwa asymilujące i wielokulturowe. O ograniczonych możliwościach tych społeczeństw mogliśmy się nie raz przekonać w ostatnim czasie.

Rzeczywiście rola Kazachstanu we współczesnym geopolitycznym rozkładzie sił opiera się między innymi na solidnym fundamencie ekonomicznym. Jak zauważył Bruno Antonio Pasquino, Ambasador Włoch w Astanie, w artykule opublikowanym w gazecie „The Washington Times”: *Zmiany, które dokonały się tu, robią wrażenie. Jeżeli wziąć wszystkie raporty analityczne najlepszych zachodnich centrów mózgow i wszystkie sprawozdania rozpoznawcze opublikowane w 1991 roku w efekcie rozpadu Związku Radzieckiego, nie ma tam nic takiego, co zostałyby napisane w sprawie prognoz, że Kazachstan będzie miał takie wyniki, jakie zostały osiągnięte przez ostatnie 18 lat niepodległości.*

W okresie przygotowawczym do przewodnictwa w 2009 roku Centrum Studiów Strategicznych i Międzynarodowych w Waszyngtonie (CSIS) oraz Instytut Nowych Demokracji (IND) przeprowadziły kolejno dwie konferencje (w czerwcu w Waszyngtonie i w październiku w Astanie) na temat „Przewodnictwo Kazachstanu w OBWE: Wyzwania i Możliwości”. Na tych konferencjach znany badacz amerykański, specjalista ds. regionu Azji Centralnej Martha Brill Olcott, starszy pracownik naukowy Fundacji Carnegie ogłosiła w swoim wykładzie *Kazachstan i Priorytety OBWE w 2010 roku* myśl, że Kazachstan otrzymywał różne porady od wielu państw, które często mają konflikty między sobą w dziedzinie bezpieczeństwa zewnętrznego, jej zdaniem, *struktura OBWE nie jest idealnym mechanizmem do rozwiązywania takich problemów*, zauważając przy tym, iż *Nie wiem kto może pomóc w rozwiązaniu konfliktu między Rosją a Gruzją, ale Kazachstan mógłby odegrać ważną rolę z jego unikalnym położeniem i uprzywilejowaną rolą w stosunkach między tymi państwami.*

W ten sposób autorytet i pozytywne doświadczenie Republiki Kazachstan w uregulowaniu konfliktów regionalnych są znaczące. Istnieje jeszcze taki ważny czynnik, jak autorytet

¹¹ Ibidem.

¹² V. Ermanno, *Il Kazakistan è il primo Paese a maggioranza musulmana a guidare la spesso dimenticata Organizzazione di Vienna*, „Vox Populi”, <http://www.lineaquotidiano.net/node/9229>.

i zaufanie, którymi cieszy się Prezydent Kazachstanu Nursułtan Nazarbajew w państwach skonfliktowanych.

Kazachstan, który zajmuje terytorium większe niż Europa Zachodnia, jest położony blisko całego szeregu stref ostrych konfliktów. W sprawach problemów regionalnych w Programie Przewodnictwa Republiki Kazachstan na stronie rządowej „Kazachstan: Przewodniczący OBWE w 2010 r.”, oświadczone, iż współdziałanie w rozwiązywaniu wielu długotrwałych konfliktów pozostanie ważną sprawą w harmonogramie prac na bieżący rok. W kwestiach uregulowania konfliktów Kazachstan będzie się twardo trzymał się zasady sukcesji, skierowanej na współdziałanie w konstruktywnym dialogu pomiędzy stronami konfliktów, niestosowania siły zbrojnej i poszukiwania możliwego konsensusu.

Tego samego zdania o roli Kazachstanu jako mediatora w konfliktach regionalnych jest Władimir Sokor, ekspert Uniwersytetu w Jamestown, który uważa, iż *istnieje fakt monopolu jednego państwa w przeprowadzeniu operacji pokojowych w trzech konfliktach: w Karabachu, w Abchazji oraz w Osetii Południowej*. Zadanie minimum – to nie dopuścić do zaostrezenia konfliktów, w szczególności w Górskim Karabachu i w Przdniestrówiu.

Obecnie istnieje pilna potrzeba przeprowadzenia nie tylko polityki reagowania postkonfliktowego na obszarze OBWE. Priorytetowa staje się kwestia prewencyjnego rozpoznawania konfliktów i przeciwdziałania tym zjawiskom, które doprowadzają do tragedii. Sprawy prewencyjnego rozpoznawania problemów są skrajnie aktualne w okresie postkryzysowego kształtowania pokoju, gdzie istnieją wszystkie warunki do utworzenia państw – outsiderów, „słabych” albo „nieukształtowanych państw” niezdolnych do samodzielnego pokonywania trudności.

Historia XX wieku uczy nas, iż właśnie takie zróżnicowanie państw zawiera zagrożenia pojawienia się anarchii kryminalnych, nowych ideologii rodzących konflikty, eksterminizmu i polityki odwetu¹³.

Jak zauważył w swoim wystąpieniu w Londynie, w Królewskim Instytucie Spraw Międzynarodowych „Chatham House” sekretarz stanu – minister spraw zagranicznych Kanat Saudabajew *Kazachskie przewodnictwo jest przygotowane do wszechstronnego wspierania procesu negocjacyjnego w ramach OBWE dotyczącego wspólnych zasad reagowania kryzysowego. Jednakże dzisiaj na pierwszym planie stawia się, między innymi, sprawy prewencyjnego rozpoznawania konfliktów i przeciwdziałania im. W związku z tym Kazachstan przywiązuje duże znaczenie do działalności Specjalnego przedstawiciela do spraw długotrwałych konfliktów*. Dlatego w ramach przewodnictwa Republika Kazachstan zwraca szczególną uwagę na dyplomację prewencyjną i dalszy rozwój potencjału programowego monitoringu tendencji mogących doprowadzić do przemocy i katastrof humanitarnych. Odpowiadając na pytania brytyjskich ekspertów dotyczące planowanych przez obecnego Przewodniczącego kroków w sprawie długotrwałych konfliktów, sekretarz stanu Republiki Kazachstan K. Saudabajew powiedział, że rosyjsko-gruziński konflikt w sierpniu 2008 roku uzmysłowił niebezpieczeństwo wynikające z nieregulowanych sprzeczności w regionie OBWE. Opieszale procesy negocjacji międzynarodowych w sprawie rozwiązania problemów Przdniestrówia, Kaukazu Południowego i Górskiego Karabachu na razie nie przyniosły odczuwalnych wyników. Nadal

¹³ W ostatnich latach odbywa się doprecyzowanie terminologii stosowanej w danym temacie odnoszącej się do zjawiska „słabych” albo „nieudanych” państw. Wśród stosowanych terminów są takie, jak „weak” (słabe), „failed” (nieudane) oraz „failing” (chylące się ku upadkowi) państwo, badacze (R. D. Kaplan, F. Fukuyama, D. Fearon, D. Latitin, R. S. Williamson i inni) najczęściej stosują takie pojęcia jak „collapse” (rozpadające się), „fragile” (kruche), „traumatized” (uszkodzone) oraz „diminished” (zmniejszone) państwa.

pozostają różnice zdań wokół statusu Kosowa. To wszystko poddaje w wątpliwość stosowanie zasad Aktu Końcowego z Helsinek.

Kazachstan wyraził swoją akceptację dla Procesu Mińskiego i popiera wysiłki Współprzewodniczących Mińskiej Grupy OBWE. Obecny Przewodniczący OBWE przedłużył mandat Osobistego przedstawiciela do spraw uregulowania konfliktu w Górskim Karabachu – ambasadora A. Kasprzyka.

Wizyta w lutym tego roku obecnego Przewodniczącego OBWE Kanata Saudabajewa w regionie Kaukazu Południowego (Azerbejdżan, Armenia, Gruzja) w ramach „karty drogowej” wysiłków pokojowych unaoczniała dokładne przestrzeganie obowiązujących prawno-międzynarodowych norm i obronę obiektywnej i bezstronnej pozycji. Odbyły się negocjacje Przewodniczącego OBWE w Baku, Erewanie i Tbilisi: Kanat Saudabajew przeprowadził spotkania z przywódcami Azerbejdżanu i Armenii, ministrami spraw zagranicznych, posłami, liderami partii politycznych, przedstawicielami azerskiej i ormiańskiej wspólnot Górskiego Karabachu w celu zgłębienia konfliktu, zbadania i sprecyzowania pozycji stron w dziedzinie rozwiązania konfliktu. Dla przygotowania „karty drogowej” wysiłków pokojowych i rozwiązania sytuacji został także wykorzystany taki ważny dodatkowy czynnik, jak historyczna wspólnota i mentalna bliskość Kazachstanu z narodami Kaukazu Południowego, a także duży szacunek i zaufanie wszystkich przeciwstawnych stron, jakim cieszy się N. Nazarbajew. Odbyta wizyta, według K. Saudabajewa potwierdza fakt, iż dla Kazachstanu poszukiwanie sposobów rozwiązania długotrwałych konfliktów jest najważniejszym priorytetem Przewodnictwa. Obecny Przewodniczący podtrzymał wysiłki pośrednictwa Mińskiej Grupy Współprzewodniczących i wyraził uznanie dla pracy osobistego przedstawiciela Przewodniczącego – ambasadora Andrzeja Kasprzyka.

W Tbilisi Kanat Saudabajew podsumował swoją wizytę na Południowym Kaukazie. Zdaniem obecnego Przewodniczącego OBWE, istotne jest kontynuowanie dyskusji genewskich mających na celu między innymi stworzenie normalnych warunków życia dla przeciętnych ludzi. Jako obecny Przewodniczący OBWE Kazachstan będzie wspierał pracę uczestników dyskusji na temat bezpieczeństwa i stabilizacji na Południowym Kaukazie. Doniosłe znaczenie będą miały prace dotyczące mechanizmów zapobiegania i reagowania na incydenty, rozwiązywania kwestii humanitarnych w celu zapewnienia normalnych czynności życiowych miejscowej ludności. Znaczącą kwestią pozostaje powrót obserwatorów OBWE do regionu. Przewodniczący również zaznaczył, iż OBWE wyśle swoich obserwatorów na wybory organów samorządu lokalnego planowanych w Gruzji w dniu 30 maja 2010 roku¹⁴. W opinii Przewodniczącego Parlamentu Gruzji Dawida Bakradze *główny nacisk w dyskusji na temat stosunków gruzińsko-kazachstańskich oraz stosunków Gruzja – OBWE położono na sposoby uregulowania konfliktów oraz odbudowy misji tej organizacji w Gruzji*¹⁵. Opracowywana jest również kwestia organizacji pracy „grupy wsparcia” działającej z Wiednia.

Oświadczono także, iż Kazachstan posiada swoje interesy w Gruzji i pomimo globalnego kryzysu współpraca gospodarza z Gruzją będzie kontynuowana również w przyszłości¹⁶.

Spodziewane jest, że 2010 rok pozwoli przybliżyć moment wejścia w życie Porozumienia w Adaptacji Traktatu o Konwencjonalnych Siłach Zbrojnych w Europie, w harmonogramie

¹⁴ Agencja informacji międzynarodowej „Wiadomości – Kazachstan” (Kazakhstan News), <http://newskaz.ru/politics/20100217/456741.html>.

¹⁵ Gruzja on-line. Portal informacyjno-analityczny, „Bakradze: Mam nadzieję, że Przewodnictwo Kazachstanu w OBWE będzie sukcesem”, <http://www.apsny.ge/2010/pol/1266457401.php>.

¹⁶ Wiadomości – Kazachstan, <http://newskaz.ru/politics/20100217/456741.html>.

prac ujęto możliwości rozwiązywania długotrwałych konfliktów, szczególną uwagę objęte jest zwalczanie nielegalnego obrotu narkotykami, przeciwdziałanie terroryzmowi oraz inne wyzwania. Jeszcze we wrześniu 2009 roku z inicjatywy Nazarbajewa przy współudziale ONZ zostało podpisane porozumienie o utworzeniu w Ałmaty Centralnoazjatyckiego Regionalnego Informacyjno-Koordynującego Centrum do spraw zwalczania narkobiznesu (CARICC – Central Asia Regional Information and Coordination Centre). Celem CARICC jest współdziałanie w organizowaniu, przeprowadzaniu i koordynowaniu wspólnych operacji międzynarodowych zwalczania nielegalnego obrotu narkotykami; zapewnienie zbierania, przechowywania, ochrony, analizy i wymiany informacji o przestępczości transgranicznej związanej z nielegalnym obrotem narkotykami. Porozumienie o utworzeniu CARICC zostało podpisane przez Prezydentów Azerbejdżanu, Kazachstanu, Kirgistanu, Rosji, Tadżykistanu, Turkmenistanu i Uzbekistanu.

W ramach uregulowania sprawy Przdniestrowia Przewodnictwo kazachskie ma zamiar przyczynić się do wznowienia rokowań w formacie 5 + 2, wspomagając dialog polityczny oraz podtrzymując wszystkie pozytywne zmiany w procesie negocjacji.

Obecny Przewodniczący poświęca uwagę również regionowi południowo-wschodniej Europy. Konieczne jest, aby misje terenowe w regionie okazywały dalsze wsparcie państwom przyjmującym w dziedzinie prewencyjnego rozpoznawania konfliktów, rozwijania demokracji, przestrzegania prawa i praw człowieka, a także konsolidacji instytucji demokratycznych i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.

Ośrodkiem szczególnego zainteresowania przewodnictwa kazachskiego będzie region Azji Centralnej. Przewodnictwo kazachskie zamierza wykorzystać potencjał OBWE celem rozwoju współpracy regionalnej w przeciwdziałaniu nowym wyzwaniom i zagrożeniom bezpieczeństwa, rozwiązywania problemów ekologicznych, poszerzenia współpracy w dziedzinie transportu¹⁷.

Co do zagadnień równouprawnienia płci, Kazachstan jako obecny Przewodniczący planuje przeprowadzenie konferencji poświęconej dalszemu postępowi w osiągnięciu równowagi płci co do uczestnictwa kobiet w życiu społeczno-politycznym, współsponsorując program Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka zakładający większy udział kobiet w strukturach państwowych. Jak zauważył kierownik centrum OBWE w Astanie Aleksandr Kelczewski na konferencji międzynarodowej „Strategia – 2020: nowe możliwości dla kobiet”, przeprowadzonej w Astanie w marcu bieżącego roku, *OBWE popiera uchwalenie w Kazachstanie ustawy „O Gwarancjach Państwa w Sferze Równych Praw i Możliwości Mężczyzn i Kobiet”*.

Podkreślenie zwiększonych możliwości kraju w zapewnieniu energetycznego i żywnościowego bezpieczeństwa, a także kształtowanie kompleksowego systemu OBWE dotyczącego monitorowania i reagowania na zagrożenia ekologiczne, pozwalającego przewyżżyć zgubne konsekwencje katastrof ekologicznych Morza Aralskiego i poligonu nuklearnego w Semipałatyńsku, również są priorytetem dla przewodnictwa kazachskiego, które w minionym pierwszym kwartale bieżącego roku poczyniło w tym kierunku praktyczne kroki. W szczególności Fundacja Międzynarodowa Uratowania Aralu łącznie z Europejską Konferencją Gospodarczą ONZ i Centrum Regionalnym ONZ do spraw dyplomacji prewencyjnej w Azji Centralnej w ramach kazachskiego przewodnictwa zorganizowały specjalną sponsorowaną konferencję na temat Aralu.

¹⁷ *Priorytety i zadania Przewodnictwa Republiki Kazachstan w OBWE w 2010 roku*, strona „Kazachstan: Przewodniczący OBWE? 2010r.”, http://www.osce2010.kz/ru/kazakhstan_osce/priorities_challenges.

Kazachstan jest także jednym z nielicznych państw zgody między przedstawicielami różnych narodowości i religii, które nie dopuściło do żadnego konfliktu na tym tle, kraj na przestrzeni wszystkich lat swojej niepodległości odnotowuje stabilny wzrost gospodarczy. Dlatego jako jedno z zadań wymienione zostało zbliżenie muzułmańskiej i chrześcijańskiej cywilizacji, pogłębienie zrozumienia między Wschodem i Zachodem, ponieważ jako państwo świeckie z przeważającą liczbą ludności muzułmańskiej, członek OKI (Organizacja Konferencji Islamskiej), Kazachstan na stanowisku Przewodniczącego OBWE odczuwa pod tym względem szczególną odpowiedzialność. Dlatego w ramach czterech „T” – dewizy kazachskiego przewodnictwa „trust” (zaufanie) oraz „tolerance” (tolerancja) – rozpatrywane są również kwestie nieadekwatnego wykorzystywania środków masowego przekazu w ukazywaniu konfliktów międzynarodowościowych i międzywyznaniowych występujących w najbardziej, jak by się mogło wydawać, rozwiniętych krajach Europy, co po raz kolejny potwierdza konieczność wzmocnienia społeczeństw wielokulturowych, wzajemnego szacunku i zrozumienia. Dlatego też planowane jest przeprowadzenie 29–30 czerwca bieżącego roku w Astanie Konferencji OBWE na wysokim szczeblu na temat tolerancji i niedyskryminacji. Również z inicjatywy Kazachstanu w ONZ została przyjęta specjalna rezolucja o ogłoszeniu 2010 roku jako Międzynarodowego Roku Zbliżenia Kultur.

Zarówno te, jak i geograficzne względy zdecydowały, że Kazachstan zajmuje idealne położenie, jako euroazjatyckie państwo na granicy między Wschodem i Zachodem, Europą i Azją. Właśnie Republika Kazachstan spośród krajów regionu Azji Centralnej czyni rzeczyste kroki w kierunku aktualizacji i modernizacji Wielkiego Szlaku Jedwabnego łączącego Wschód i Zachód, świadectwem czego jest niedawna budowa autostrady Chiny–Kazachstan–Rosja–Białoruś–Polska–Europa Zachodnia.

Kazachskie przewodnictwo jest przygotowane do wszechstronnego wspierania procesu negocjacyjnego w ramach OBWE dotyczącego jednolitych zasad regulowania kryzysów. Obecny Przewodniczący K. Saudabajew niejednokrotnie wyraził swoją pozycję, zgodnie z którą niemożliwe jest zbrojne rozwiązanie problemu afgańskiego, dlatego niezbędne jest wspieranie współdziałania wojskowych i cywilnych organizacji.

Praktycznym krokiem było przeznaczenie przez Kazachstan ok. 4 mln USD na odbudowę obiektów infrastruktury w Afganistanie. Ponadto Kazachstan przeznaczył 50 mln USD na kształcenie jednego tysiąca obywateli Afganistanu na Uniwersytetach na różnych kierunkach cywilnych w zawodach agronomów, nauczycieli, lekarzy, budowlanców. Przywódca Kazachstanu podkreślił ważność zadań dotyczących maksymalnie skutecznego wykorzystania możliwości OBWE w celu rehabilitacji Islamskiej Republiki Afganistanu. Inne państwa – członkowie OBWE również mogłyby pójść za tym przykładem.

Jako tendencja pozytywna zostało też ocenione wykorzystywanie z maksymalnym natężeniem „Szlaku Północnego” dostaw ładunków dla Międzynarodowych Sił Wsparcia Bezpieczeństwa w Afganistanie, który przebiega przez terytorium Kazachstanu, Białorusi, Rosji i Uzbekistanu. Problematyki Afganistanu w okresie Przewodnictwa Kazachstanu w OBWE będą dotyczyły październikowa Konferencja na temat przeciwdziałania terroryzmowi w Astanie oraz lipcowa antynarkotykowa Konferencja w Wiedniu. Oprócz tego problematyka afgańska została włączona do harmonogramu prac Transazjatyckiego Forum Parlamentarzystów „Euroazjatycki Wymiar OBWE”, który odbędzie się 14–16 maja bieżącego roku w Ałmaty¹⁸.

¹⁸ Wystąpienie obecnego Przewodniczącego OBWE, Sekretarza Stanu – Ministra Spraw Zagranicznych Republiki Kazachstan K. Saudabajewa na posiedzeniu Rady Ministrów Spraw Zagranicznych (w „wąskim gronie”), Moskwa, dnia 26 marca 2010 a., <http://portal.mfa.kz/portal/page/portal/mfa/ru/content/News/nws2010/2010-03-26>.

Za wcześnie jest jeszcze na podsumowanie, ale można stwierdzić, iż sam fakt przewodnictwa Kazachstanu w OBWE jeszcze raz świadczy o tym, jak istotne jest włączenie nowych krajów postradzieckich do ogólnej ideologii rozwoju gospodarki rynkowej i instytucji demokratycznych. Kazachstan, jako regionalny lider w Azji Centralnej, jest bardziej przygotowany do realizacji tej misji, niż pozostałe państwa. Nie wszystkie inicjatywy Kazachstanu mieszczą się w ramach ściśle europejskich. Dlatego, że kraj ten położony jest na skrzyżowaniu Europy i Azji, rząd Kazachstanu zwraca stałą uwagę na problemy euroazjatyckie. Tym bardziej, iż po przewodnictwie w OBWE Kazachstan w 2011 r. obejmie przewodnictwo Organizacji Konferencji Islamskiej.

W przypadku pozytywnych i znaczących wyników Przewodnictwa Kazachstanu, inne państwa WNP także uzyskują realną możliwość ogłoszenia swoich zamiarów co do objęcia przewodnictwa tej organizacji. Na chwilę obecną początkowy etap Przewodnictwa Kazachstanu w OBWE jest oceniany przez ekspertów dość pozytywnie – bardzo dokładnie opracowany jest harmonogram prac na 2010 rok i instrumenty jego realizacji. Potwierdza to baczna uwaga mediów światowych i ekspertów międzynarodowych skierowana na inicjatywy tego młodego państwa na arenie międzynarodowej.

April 2010

Summary

The paper concerns the issue of Kazakhstan presiding over the OSCE this year, and the issue of the role played by medium-sized states in the contemporary architecture of international relations. As the interests of global players continue to clash incessantly, medium-sized states are forced to make increased efforts to build a safer and more stable world. The author uses the example of Kazakhstan to analyze the role of medium-sized states, which can be compared to that played by small and medium-sized enterprises in building an efficient and stable economy. The small and medium-sized states are increasingly appreciated on an international scale in various areas. Kazakhstan is consistently working to achieve its goals, not only at present within the OSCE, but as a future head of other organizations, many of which have been established on Kazakhstan's initiative; the country has always been distinguished by its international activity. Many of these initiatives have been successfully implemented by the OSCE itself. The above-mentioned organizations include the Conference on Interaction and Confidence Building Measures in Asia (CICA), Shanghai Cooperation Organization (SCO), Eurasian Economic Community (EurAsEC), Organization of the Islamic Conference (OIC), International Organization of Turkic Culture, and the Permanent Council of Ministers of Culture of the International Organization of Turkic Speaking States (TURKSOY).

It is important to include the new independent states in the common ideology of the development of market economies and democratic institutions. As a regional leader in Central Asia, Kazakhstan is better prepared to implement this mission than other states. Not all Kazakhstan's initiatives fall within a purely European framework. As the country is located at the cusp of Europe and Asia, its government pays constant attention to Euro-Asian issues, all the more so as, after its presidency of the OSCE, Kazakhstan will chair the Organization of the Islamic Conference in 2011.